

การศึกษาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน)
ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

นางกรรณิการ์ สงวนนวน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974 - 17 - 5786 - 7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

14 ก.ย. 2548

I 21372512

A STUDY OF CURRICULUM IMPLEMENTATION OF
FOREIGN LANGUAGE LEARNING STRAND (CHINESE)
IN SCHOOLS UNDER THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mrs. Kannikar Sanguannuan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development

Department of Educational Administration

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974 - 17 - 5786 - 7

กรณีการ สงวนนวน : การศึกษาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
(ภาษาจีน) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (A STUDY OF CURRICULUM IMPLEMENTATION
OF FOREIGN LANGUAGE LEARNING STRAND (CHINESE) IN SCHOOLS UNDER THE BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION)

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา, 226 หน้า. ISBN 974 - 17 - 5786 - 7

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในชั้นเรียน ประชากรคือ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ครูผู้สอนภาษาจีน จากโรงเรียนจำนวน 18 โรงเรียน และศึกษานิเทศก์ กลุ่มภาษาต่างประเทศ สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และความเรียง ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศไม่ได้ศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ ไม่ได้เตรียมบุคลากรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียน จัดครูเข้าสอนวิชาภาษาจีนโดยการพิจารณาความรู้ความสามารถของครู พิจารณาอนุมัติการจัดตารางสอน วิชาภาษาจีน จัดบริการวัสดุ-อุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตสื่อการเรียนการสอน จัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ โดยจัดบริการ วัสดุ-อุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และศึกษานิเทศก์กลุ่มภาษาต่างประเทศ นิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตรโดยการเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนวิชาภาษาจีน ประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยพิจารณาจากรายงานการประเมินตนเองของครูผู้สอนภาษาจีน ประชาสัมพันธ์หลักสูตรโดยจัดประชุมผู้ปกครอง ด้านปัญหาพบว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรภาษาจีน ขาดความรู้ด้านภาษาจีน การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับภาษาจีนขาดความต่อเนื่องและขาดห้องเรียนภาษาจีน

2. ด้านการสอน ครูผู้สอนทำความเข้าใจในหลักสูตรโดยศึกษาจากหลักสูตรภาษาจีนที่พัฒนาขึ้นโดยชมรมครูผู้สอนภาษาจีนที่เข้ารับการอบรมจากโครงการอบรม สัมมนาครูผู้สอนภาษาจีน ปรับหลักสูตรโดยปรับกิจกรรมการเรียน การสอนและรายละเอียดของเนื้อหาวิชาภาษาจีน วางแผนการสอนและจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์โดยจัดกิจกรรมการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ตามแผนการสอนและตรงกับความสามารถและความถนัดของครู จัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวัน พัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหา บทเรียนวิชาภาษาจีน วัดและประเมินผลการเรียนรู้โดยสังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาภาษาจีนของนักเรียน ด้านปัญหาพบว่า โรงเรียนไม่มีหลักสูตรแม่บทภาษาจีนที่ได้มาตรฐาน ครูผู้สอนไม่สามารถสอน เนื้อหาได้ครบตามที่กำหนดในหลักสูตร ขาดความมั่นใจในการดำเนินการวางแผนการสอน เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนภาษาจีนไม่เพียงพอ ภาระงานครูผู้สอนมากทำให้ไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาจีนและพัฒนา สื่อการเรียนการสอนมากพอ จำนวนสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ขาดคู่มือเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ นักเรียนไม่มีเวลามาเรียนซ่อมเสริมเพราะต้องทำกิจกรรมของกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา .....
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนานักเรียน .....
ปีการศึกษา ..... 2546 .....

ลายมือชื่อนิสิต ..... กมลภัทร์ สงวนนวน .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา .....

458 36530 27 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEYWORD : STATUS AND PROBLEMS / IMPLEMENTATION / FOREIGN LANGUAGE LEARNING

STRAND (CHINESE) / BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

KANNIKAR SANGUANNUAN : A STUDY OF CURRICULUM IMPLEMENTATION OF
FOREIGN LANGUAGE LEARNING STRAND (CHINESE) IN SCHOOLS UNDER THE BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION.

THESIS ADVISOR : PERMKIET KHAMAWATTANA, Ph.D. 226 pp.

ISBN 974 - 17 - 5786 - 7

The objectives of this research were to explore the status and problems of curriculum implementation of foreign language learning strand (Chinese) in schools under the Bangkok Metropolitan Administration. The population of this study included deputy academic administrators, leaders of foreign language learning strand, Chinese language teachers from 18 schools and foreign language supervisors from department of Education, Bangkok Metropolitan Administration. Semi-Structured Interview is used as research instrument for data collection. The obtained data were statistically analyzed using Content Analysis, Utilizing Frequency and Percentage Distribution. Description and descriptive information are presented in table format. The research findings are as follows.

1. Curriculum Administration : deputy academic administrators and leaders of foreign language learning strand did not study and did not take time to understand the curriculum or other curriculum documents. Teaching staffs were not well prepared before using this curriculum in schools. Teachers were assigned according to their knowledge and competence. Deputy academic administrators and leaders of foreign language learning strand considered and gave permission in Chinese subject time – table. Curriculum services were curriculum materials and equipments to produce educational medias. Curriculum facilities were materials and equipments for different activities. Deputy academic administrators, leaders of foreign language learning strand and foreign language supervisors supervised and followed up the curriculum implementation by visiting classes and observed Chinese learning and teaching activities. This was to evaluate the curriculum implemented, teachers' self-evaluation report was taken into consideration. Parents meeting were held to publicize the curriculum. Concerning the problems, deputy academic administrators and leaders of foreign language learning strand were lack of knowledge in Chinese curriculum and Chinese language. Furthermore, there was no continuity in Chinese activities nor specific Chinese teaching room.

2. Instruction : Teachers self-studied in order to understand the Chinese curriculum, this was developed by Chinese Teachers Society which were trained from attending Conferences, Seminar of Chinese Teachers in Schools under the Bangkok Metropolitan Administration Project. In order to modify curriculum, teachers adjusted instructional activities and Chinese contents. Instructional activities and educational medias, materials and equipment were lined with learning objectives and teachers' knowledge and competency. Extra curriculum activities were provided for students to practice speaking Chinese in their daily life. The teachers produced and used educational medias appropriately with the contents. Evaluation was conducted through observing the students, involvement in both regular and extra curriculum activities. Regarding problems, there was no the Standard Chinese Curriculum in schools. The teachers were unable to teach all of the contents as assigned in the curriculum, lack of confident regarding lesson plan and there was not enough time to teach Chinese. The work load effected teachers' ability to set up the extra curriculum and produce teaching medias, Lack of educational medias, measurement and evaluation handbook. Students did not have enough time to learn remedial teaching as they had to do other learning strands' activities.

Department ..... Educational Administration.....

Field of Study .... Supervision and Curriculum Development

Academic Year ... 2003.....

Student's signature *Kannikar Sanguannuan*

Advisor's signature *Permkiet Khamawattana*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถของท่านอาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา ท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้เมตตาให้คำปรึกษาและคอยชี้แนะเป็นอย่างดีเสมอมา ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจและมีมานะในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ กรรมการ รวมทั้งรองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ที่ได้ประสาทความรู้และให้ข้อเสนอแนะในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำเครื่องมือในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์ยุพิน วรพุทธานนท์ ศึกษานิเทศก์กลุ่มภาษาต่างประเทศ รวมทั้ง อาจารย์อุดมศักดิ์ นาดี และอาจารย์โสภณ คำนึ่งเนตร นักวิชาการ สำนักการศึกษาที่ได้กรุณาแนะนำและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเสมอมา

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่วุล แซ่ลี คุณพ่อตึกเตียว แซ่ลี คุณตา คุณยาย คุณสุเมธ ยืนยงวุฒิกุล คุณศุภติศ สงวนนวนและครอบครัว คุณวินัส กาญจนโรจน์ คุณอรพรรณ บุตรกตัญญู พี่ ๆ เพื่อน ๆ สาขาวิชานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร รุ่นที่ 40 ทุกคน รวมทั้งพี่ ๆ เพื่อน ๆ ที่ไม่ได้กล่าวชื่อนามที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยด้วยดีตลอดมา คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่บุพการี ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัยและสมาชิกในครอบครัวทุกคน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร.....	7
การใช้หลักสูตร.....	21
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน).....	42
การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร.....	56
โครงการอบรม สัมมนาครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	150
สรุปผลการวิจัย.....	150
อภิปรายผลการวิจัย.....	160
ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้.....	173
รายการอ้างอิง.....	175
ภาคผนวก.....	181
- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	182
- หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	183
- เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	187
- เอกสารประกอบหลักสูตร.....	215
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	226

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและ ประธานกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.....75
2	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของครูผู้สอนภาษาจีน.....78
3	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของศึกษานิเทศก์กลุ่มภาษาต่างประเทศ.....83
4	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในด้านการศึกษาวิเคราะห์และทำความเข้าใจ เข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรต่าง ๆ 86
5	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในด้านการเตรียมบุคลากร.....90
6	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในด้านการจัดครูเข้าสอน.....93
7	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในด้านการจัดตารางสอน.....96
8	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในด้านการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและ สื่อการเรียนการสอน.....99
9	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตร.....103
10	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในด้านการนิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตร.106
11	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร.....110
12	แสดงจำนวนและคำร้อยละของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและประธานกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในด้านการประชาสัมพันธ์หลักสูตร.....114
13	แสดงจำนวนและคำร้อยละของครูผู้สอนภาษาจีน ในด้านการทำความเข้าใจ ในหลักสูตร.....117

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาจีน ในด้านการปรับหลักสูตร.....120
15	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาจีน ในด้านการวางแผนการสอน.....124
16	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาจีน ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน.....126
17	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาจีน ในด้านการจัดกิจกรรมเสริม หลักสูตร.....129
18	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาจีน ในด้านการพัฒนาสื่อการเรียน การสอน.....134
19	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาจีน ในด้านการใช้สื่อการเรียน การสอน.....137
20	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาจีน ในด้านการจัดสอนซ่อมเสริม....141
21	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของครูผู้สอนภาษาจีน ในด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้.....143